

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Európska únia
Európsky sociálny fond

Názov projektu	E-learning vo výchovno-vzdelávacom procese
Kód ITMS projektu	26110130184
Kód výzvy	OPV-2008/1.1/03-SORO
Číslo Zmluvy o poskytnutí NFP	142/2009/1.1/OPV
Prijímateľ	Základná škola Námestovo – Komenského ul. Komenského 495/33, 029 01 Námestovo

Učebné osnovy zo slovenského jazyka pre 8.ročník ZŠ

((spracovaný v súlade s UO u schváleními Ministerstvom školstva Slovenskej republiky
dňa 3. apríla 1997 rozhodnutím číslo 1640/97 -151 s platnosťou od 1. septembra 1997)

2010

Slovenský jazyk

3 hodiny (týždenne), 99 hodín ročne

Názov predmetu	Slovenský jazyk
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne
Ročník	ôsmy
Škola	ZŠ Námestovo – Komenského ul.
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Vyučovací jazyk	slovenský

CIELE

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov.

Slovenčina je pre väčšinu obyvateľov Slovenskej republiky národným jazykom s dlhou históriou, je pestrým, vnútorne bohato štruktúrovaným médiom, ktoré mu umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta slovenského jazyka v našej spoločnosti si jednotlivci zároveň uvedomujú a vnímajú svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť. Úroveň poznania a praktického ovládania slovenského jazyka je tak zároveň zrkadlom každého príslušníka slovenského národa i národa ako celku. Slovenčina je štátnym jazykom v Slovenskej republike, preto kultivované ovládanie slovenčiny zabezpečuje občanom tejto republiky nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Jazyk je fenomén, ktorý sprevádza človeka v písomnej alebo ústnej podobe po celý život. Tvorí integrálnu zložku jeho myslenia, je prostriedkom na poznávanie vonkajšieho i vnútorného sveta, na verbálne vyjadrovanie myšlienok, pocitov a nálad, slúži na kontakt a dorozumievanie sa s inými nositeľmi jazyka, pomáha vnímať krásu umeleckého diela. Zároveň reprezentuje svojich nositeľov, predovšetkým ich intelektuálnu, citovú a mravnú vyspelosť.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka na 2. stupni základnej školy je:

- Viest' žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému. Viest' ich k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému, k odhaľovaniu vzťahov významu a formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami jazykového systému. Zameriavať sa na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov písaných a ústnych prejavov. To napomáha žiakovi chápať zložitost' a vzájomnú súvislosť javov okolitého sveta, orientovať sa vo svete, prijímať nové informácie a odovzdávať vlastné poznatky a skúsenosti, formovať si svoje postoje k svetu a životu, spoznávať zákonitosti súčasného života, pochopiť históriu a inšpirovať sa do budúcnosti.
- Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách. Tento cieľ je determinovaný získaním správnych ortografických a ortoepických návykov a zručností, ale aj zručností v štylizácii príslušnej vety či textu.
- Pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami. Prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych prejavov, ústnych i písaných.
- Prostredníctvom jazyka viesť žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa a vážiť si ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka.
- Prehlbovať estetické cítenie žiakov a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela.
- Rozvíjať etické cítenie žiakov založené na empatii a asertivite, viesť ich k prosociálnemu správaniu, aby si dokázali uvedomiť podstatu a význam ľudských hodnôt.

Z celkového cieľa vyučovania slovenského jazyka na 2. stupni základnej školy vyplývajú i čiastkové ciele, ktoré sa majú dosiahnuť:

- Žiaci sa učia analyzovať text s dôrazom na vyhľadávanie jazykových javov, ich triedenie a usúvzťažňovanie. Učia sa syntetizovať získané poznatky.

- Získavajú prehľad o jednotlivých rovinách jazykového systému, o základných jazykových prostriedkoch na týchto rovinách, o jazykových kategóriách na rôznom stupni zovšeobecnenia.
- Cvičia sa v pravopisnej norme a učia sa správne vyslovovať a ústne realizovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov.
- Spoznávajú základné údaje z histórie jazyka a jazykovedy.
- Učia sa orientovať v základných jazykových príručkách.
- Odhaľujú zmysel základných lingvistických termínov.
- Poznávajú štylistickú hodnotu jednotlivých jazykových javov.
- Učia sa uplatňovať poznatky o jazykovom systéme pri tvorbe vlastných textov.
- Cvičia sa v osvojovaní si štylisticky primeranom používaní jazykových javov. Nacvičujú zvládnutie rôznych jazykových situácií. Precvičujú si písomnú aj ústnu podobu jazykových prejavov. Učia sa pracovať s konceptom a robiť korekciu textu s využívaním korektorských značiek.
- Získavajú základnú orientáciu v jednotlivých slohových postupoch, v žánroch a útvaroch jednotlivých štýlov. Získavajú aj základnú predstavu o štýle.

Spoznávanie, tvorivé využívanie a kultivovanie slovenského jazyka sa tak stáva prostriedkom všeobecného vzdelávania žiaka - človeka v najširšom zmysle, pretože rozvíja žiakovu osobnosť v rovine poznávacej, estetickej, etickej a najmä komunikatívnej.

OBSAH

Slovenský jazyk na 2. stupni zahŕňa jazykovú zložku a slohovú zložku.

Jazyková a slohová zložka nie sú vzájomne oddeľované,

ale tvoria integrálnu súčasť vyučovania materinského jazyka

(v osnovách sú formálne vyčlenené kvôli prehľadnosti).

Piaty ročník je chápaný ako organický prechod od zvládnutia písomných návykov a zručností, základných pravopisných a výslovnostných noriem k získaniu základných poznatkov o jazyku a jazykovede, k postupnému osvojovaniu si jazykovej kompetencie.

Vo vyučovacom procese má učiteľ **p o v i n n e** v plnej miere

dodržiavať:

- ročnú časovú dotáciu - povinný počet hodín;
- ciele, ktoré treba vo vyučovaní dosiahnuť;
- obsah, t. j. jazykové javy a javy v slohovej výchove zamerané na komunikatívnosť.

Podľa vlastného uváženia s ohľadom na podmienky danej triedy si učiteľ **v y b e r á**:

- formy a metódy dosahovania cieľov;
- štruktúru vyučovacej jednotky a spôsob plánovania (voľnosť

rozvrhovania v rámci vyučovania materinského jazyka ako celku; možnosť vyučovania v blokoch aktivizačných podnetov);

- využitie textov z literatúry.

Učiteľovi sa **o d p o r ú č a** v rámci vyučovacích hodín používať:

- učebnice,
- pracovné zošity,
- cvičebnice,
- jazykové príručky,
- jazykovedné časopisy,

- encyklopédie,

- ďalšie učebné pomôcky.

Konečné rozhodnutie sa však ponecháva na učiteľa, ktoré je podmienené viacerými činiteľmi (napr. o. i. aj materiálnym vybavením školy).

Novokoncipovaný obsah vyučovania slovenského jazyka zvyšuje nároky na samostatnosť, tvorivosť a organizáciu práce učiteľa.

Prehľad tematických celkov a stanovený počet hodín

(3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne)

P.č.	Tematický celok	Počet hodín	
		ŠVP	ŠkVP
1.	Opakovanie učiva zo 7.ročníka	10	0
2.	Náuka o slove	26	0
3.	Tvaroslovie	36	0
4.	Skladba	20	0
5.	Opakovanie učiva z 8.ročníka	7	0

TEMATICKÝ CELOK	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva zo 7.ročníka	Interview	Zopakovať a utvrdiť vedomosti zo 7.ročníka.
	Prázdninové interview	
	Zvuková stránka jazyka a pravopis	Zopakovať a utvrdiť vedomosti zo 7.ročníka.
	Informačný a rozprávací slohový postup	Zopakovať a utvrdiť vedomosti zo 7.ročníka.
	Informácie okolo nás	
	Náuka o slove	Zopakovať a utvrdiť vedomosti zo 7.ročníka.

	Opisný slohový postup Opisujeme pracovnú činnosť	Zopakovať a utvrdiť vedomosti zo 7.ročníka.
	Tvaroslovie a Skladba	Zopakovať a utvrdiť vedomosti zo 7.ročníka.
	Opis a charakteristika osôb	Zopakovať a utvrdiť vedomosti zo 7.ročníka.
	Vstupný test a diktát	Preveriť pravop. zručnosti žiakov.
	Oprava vstupného testu a diktátu	Analyzovať a opraviť chyby.
	Poštové poukážky Dnes úradujeme	Zopakovať a utvrdiť vedomosti zo 7.ročníka.
Náuka o slove	Vecný a gramatický význam slova	Poznať vecný a gramatický význam slova.
	Slová podľa pôvodu	Ovládať členenie slovej zásoby na slová domáce a cudzie.
	Poznámky. Konspekt	Charakterizovať a poznať hlavné znaky výkladového slohového postupu. Vedieť vytvoriť výťah/konspekt.
	Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu	Ovládať písanie i/í, y/ý v koreni najfrekvencovanejších cudzích slov.
	Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu	Poznať slovníky cudzích slov. Vedieť s nimi pracovať (vyhľadať heslo, interpretovať ho). Uviesť príklady.
	Výťah	Vedieť vytvoriť výťah/konspekt.
	Predpony a prípony v slovách cudzieho pôvodu	Ovládať výslovnosť a pravopis cudzích predpôn: anti-, bi-, di-, dis-, epi-, im-, in-, sym-, syn-, tri-, vice-. Uviesť príklady.
	Predpony a prípony v slovách cudzieho pôvodu	Ovládať výslovnosť a pravopis cudzích prípon: -id, -yl, -ita, -ista, -izmus. Uviesť príklady.

	Kontrolný diktát č.1 – cudzie slová	Preveriť pravop. zručnosti žiakov. Analyzovať a opraviť chyby.
	Oprava diktátu	
	Referát	Ovládať podstatu referátu. Vytvoriť ho.
	Priame a nepriame pomenovania	Poznať a charakterizovať nepriame pomenovania: metafora, metonymia, personifikácia. Vedieť vysvetliť ich význam vlastnými slovami. Vedieť ich určovať jednotlivito aj v texte. Uviesť príklady.
	Príhovor	Vedieť napísať príhovor a slávnostný príležitostný prejav.
	Jednoslovné a viacslovné pomenovania	Ovládať členenie slovnej zásoby na jednoslovné a viacslovné pomenovania. Vysvetliť ich podstatu. Vedieť delenie viacslovných pomenovaní na združené pomenovania a frazeologické jednotky (rozoznávať príslovia, porekadlá, prirovnania). Premeniť jednoslovné pomenovania na viacslovné a naopak. Poznať frazeologické slovníky, vedieť s nimi pracovať (vyhľadať heslo, interpretovať ho). Uviesť príklad.
	Slávnostný prejav	Príprava k pís. práci. Príprava k pís. práci.
	Slávnostný prejav	Preverenie zručností v slávnost. prejave.
	Písomná práca č.1 – slávnostný prejav	Analýza písomnej práce.
	Oprava písomnej práce	Vedieť vytvoriť slová odvodzovaním a skladaním
	Tvorenie slov odvodzovaním a skladaním	
	Pozvánka	Vedieť napísať pozvánku a prihlášku

	Tvorenie pomenovaní skracovaním slov	Vedieť používať apostrof. Ovládať písanie bodky za skratkou a skratkovým slovom. Ovládať tvorenie slov skracovaním (tvorenie skratiek, tvorenie skratkových slov, tvorenie značiek).
	Prihláška	Vedieť napísať pozvánku a prihlášku..
	Opakovanie t. c. náuka o slove	Utvrdenie vedomostí t.c.
	Test z náuky o slove	Preverenie vedomostí.
	Rozbor testu	Analýza a oprava testu.
	Úradný životopis	Vedieť vytvoriť úradný a beletrizovaný životopis. Porovnať ich a odlišiť.
Tvaroslo-vie	Podstatné mená	Opakovanie vedomostí o podstatných menách.
	Beletrizovaný životopis	Vedieť vytvoriť úradný a beletrizovaný životopis. Porovnať ich a odlišiť.
	Skloňovanie podstatných mien cudzieho pôvodu- MR	Skloňovať neživotné podstatné mená MR zakončené na -l, -r, s dôrazom na L sg. A N pl. (napr. v hoteli – dva hotely, na klavíri – dva klavíry). Zatriediť ich ku vzorom.
	Skloňovanie podstatných mien cudzieho pôvodu- MR	
	Debata	Vedieť sa kultúrne vyjadrovať, .zapojiť sa do debaty.
	Písomná práca č.2 - Životopis (úradný alebo beletrizovaný).	Preverenie vedomostí a zručností.
	Oprava písomnej práce	Analýza a oprava.
	Skloňovanie podstatných mien cudzieho pôvodu- ŽR	Ovládať skloňovanie zdomácnených podstatných mien cudzieho pôvodu. Zaradiť ku vzorom. Rozoznať cudzie nesklonné podstatné mená jednotlivo aj v texte. Uviesť príklady na cudzie nesklonné podstatné mená. Určiť gramatické kategórie rodu. Použiť vo vetách.
Skloňovanie podstatných mien cudzieho pôvodu- SR		

	Opakovanie skloňovania podstatných mien cudzieho pôvodu	Utvrdenie vedomostí.
	Diskusia	Vedieť sa zapojiť do diskusie.
	Kontrolný diktát č.2 Zameranie na podstatné mená (neživotné PM MR zakončené na -l, -r – dôraz na L sg., N a A pl.)	Preverenie vedomostí a zručností o podst. menách.
	Oprava diktátu	Analýza a oprava.
	Číslovky	Správne písať jednoduché a zložené tvary základných a radových čísloviek slovom a číslicou.
	Diskusia	Vedieť sa zapojiť do diskusie
	Slovesá	Ovládať delenie slovesných tvarov na určité a neurčité. Charakterizovať ich podstatu.
	Neurčité slovesné tvary	Ovládať pri neurčitých slovesných tvaroch delenie na neurčitok, činné prídavné prídavné, trpné prídavné, slovesné podstatné meno (činné prídavné minulé a prechodník). Poznať výnimky z rytmického krátenia pri slovesách (činné prídavné prítomné, napr. súdiaci).
	Kontrolný diktát č.3 - slovesá	Preverenie vedomostí a zručností o slovesách.
	Oprava diktátu	Analýza a oprava.
	Polemika	Vedieť kultúrne vyjadriť nesúhlas.
	Častice	Opakovanie vedomostí o časticiach.
	Častice	Poznať delenie častíc.
	Rozprávanie v 3.osobe	Vedieť vytvoriť rozprávanie „on-formou“. Transformovať rozprávanie „ja-formu“ na „a naopak.

	Pridavné mená	Opakovanie delenia a pravopisu.
	Zámená	Opakovanie delenia a pravopisu.
	Umelecký opis	Charakterizovať podstatu umeleckého opisu a vedieť ho vytvoriť.
	Umelecký opis	
	Písomná práca č.3 –umelecký opis	Preverenie zručností z umel. opisu.
	Oprava písomnej práce	Analýza a oprava.
	Príslovky, predložky, spojky, citoslovčia	Ovládať členenie slovných druhov z hľadiska ohybnosti a vetnočlenskej platnosti.
	Opakovanie tvaroslovia	Utvrdenie vedomostí z tvaroslovia.
	Opakovanie tvaroslovia	Utvrdenie vedomostí z tvaroslovia.
	Test z tvaroslovia	Preverenie vedomostí z tvaroslovia.
	Rozbor testu	Analýza testu.
	Slohové postupy	Žiak ovláda ich členenie.
	Slohové útvary	Žiak ovláda ich členenie.
Skladba	Jednoduchá veta	Členenie na jednočlennú a dvojčlennú.
	Základné vetné členy	Ovládať zákl. vetné členy.
	Vetný základ	Vedieť nájsť vo vete vetný základ.
	Rozvíjacie vetné členy	Poznať rozvíjacie v.č.
	Vetné sklady	Vedieť vytvoriť a nájsť vetné sklady.
	Opakovanie slohu	Utvrdenie učiva.
	Opakovanie slohu	
	Test zo slohu	Preverenie zručností.
	Rozbor testu	Analýza testu.
Súvetia	Typy súvetí.	

	Prirad'ovacie súvetie	Ovládať písanie čiarky v prirad'ovacom a podrad'ovacom súvetí.
	Podrad'ovacie súvetie	
	Podrad'ovacie súvetie	Ovládať podstatu prirad'ovacieho a podrad'ovacieho súvetia. Vedieť tvoriť prirad'ovacie a podrad'ovacie súvetie. Ovládať interpunkciu v prirad'ovacom a podrad'ovacom súvetí.
	Projekt	Tvorba projektu.
	Kontrolný diktát č.4 - zameranie na skladbu (dôraz na interpunkciu).	Preverenie vedomostí a zručností zo skladby.
	Oprava diktátu	Analýza a oprava.
	Opakovanie súvetia	Utvrdenie vedomostí o súvetí.
	Opakovanie súvetia	Utvrdenie vedomostí o súvetí.
	Test zo skladby	Preverenie vedomostí o súvetí.
	Rozbor testu	Analýza a oprava.
Opakova-nie učiva z 8.roční-ka	Náuka o slove	Preverenie vedomostí z 8. ročníka
		Preverenie vedomostí z 8. ročníka.
	Tvaroslovie	
	Skladba, sloh	Preverenie vedomostí z 8. ročníka.
	Kontrolný diktát č.5 - zhrnutie učiva 8. ročníka-Výstupný	
	Oprava diktátu	
		Oprava a analýza.
	Výstupný test	Preverenie vedomostí z 8. ročníka.
Analýza výstupného z testu	Oprava a analýza.	

PROCES

Vyučovanie slovenského jazyka v základnej škole z **psycholingvistického hľadiska** stavia na tvorivosti a detskej hre,

na tvorení vlastného textu (hra s jazykom).

Zo **sociolingvistického hľadiska** sa vyučovanie slovenského jazyka orientuje na najčastejšie a veku primerané komunikačné situácie, ktoré sú ilustrované napr. na príkladoch textov v učebniciach, na videozáznamoch, precvičované formou dramatizácie textov či simulovania rozličných situácií.

Zo **systémového hľadiska** sa jednotlivé jazykové javy nepreberajú izolovane, ale vždy v súvislosti s inými jazykovými javmi, pričom sa berie do úvahy hierarchia jednotiek jazykového systému a jeho jednotlivých rovín. Rozlišuje sa centrum a periféria jazykových javov. Skúma sa forma aj obsah jazykových jednotiek, gramatických kategórií, popri synchronii sa v odôvodnených prípadoch upozorňuje aj na diachróniu jazykových javov. Dôraz sa pritom kladie na tie jazykové roviny, ktoré majú vyústenie v texte, t. j. na lexikálnu a syntaktickú rovinu. Posilňuje sa vyučovanie rečových prejavov, od reprodukcie textov sa postupne prechádza k tvorbe vlastných textov. Precvičuje sa ústna podoba rôzne uplatňovaná v jednotlivých štýloch či žánroch.

V oblasti štylistického uplatnenia jazykových prostriedkov sa prechádza na **spojenie jazykovej a slohovej zložky** vyučovania slovenského jazyka do jedného celku. Od holého osvojovania si vedomostí o jazykových javoch sa tak prechádza k nácviku uplatnenia preberaného jazykového javu v praktickej komunikácii. Žiaci získavajú základné poznatky o súčinnosti slohových postupov a slohových útvarov. Pozornosť sa zameriava aj na štýly.

V oblasti jazykovej kultúry sa postupne prechádza od osvojovania si **zvukovej a pravopisnej normy k základom lexikálnej, morfolologickej a syntaktickej normy a poznatkov z dejín jazyka a jazykovedy**. Vyučovací proces vyúsťuje do získavania poznatkov o primeranom štylistickom využívaní jednotlivých jazykových prostriedkov.

Dôležitou zásadou vyučovania slovenského jazyka je, že sa nemá vyučovať metatext, ale text patriaci k rozličným štýlom, s uplatnením rozličných slohových postupov a jazykových

i mimojazykových prostriedkov (čiže učivo má byť viazané na isté komunikačné situácie).

Pri práci s textom sa žiaci k poznatkom o jednotlivých jazykových javoch a o jazykovom systéme ako celku dopracúvajú metódou postupných krokov. Učiteľ ich vedie tak, aby sami vyčlenili z textu skúmaný jav, odhalili jeho podstatné znaky, našli súvislosti s inými jazykovými javmi, zaradili jazykový jav do jazykového systému. Ďalším krokom je tvorenie vlastného textu

s analyzovaným javom, čím sa žiaci učia prakticky komunikovať a

používať preberané jazykové javy. Až potom nasledujú cvičenia na

zmechanizovanie hľadania a používania preberaného javu v texte,

na určovanie jeho základných charakteristík. Záver tvorí zhrňujúce poučenie o preberanom jave, o jeho začlenení do širšej skupiny jazykových javov formou prehľadných tabuliek, grafov ap..

Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o pochopenie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu.

Pri osvojovaní si jednotlivých jazykových javov v ich bohatosti a vnútornej diferencovanosti sa uplatňuje indukčná metóda, jednotlivé varianty sa učia vždy na pozadí invariantu.

Precvičovanie jazykovo-štylistických osobitostí sa odporúča uskutočňovať v rozsahu žánrového vymedzenia v literatúre v danom

ročníku.

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na **komunikatívno-poznávacom princípe**, ktorý spočíva vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom usúvzťažnení, triedení a systematizovaní analyzovaných javov, ktoré vedie k istému zovšeobecnenému poznatku o danom jave. Poučenie o preberanom jave a jeho začlenení do širšej skupiny javov sa môže robiť formou prehľadných tabuliek, grafov ap.. Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o chápanie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu. Dôležité je precvičovanie poznaného jazykového javu, ktoré vyúsťuje do jazykovej praxe, čiže žiaci sa učia využívať poznaný a precvičený jazykový jav pri tvorení prvých vlastných textov.

Vo vyučovaní sa uplatňuje princíp špirálovitosti a postupnosti, to znamená, že o preberaných jazykových javoch sa postupne pridávajú ďalšie poznatky, ktoré sa rozširujú do hĺbky.

Učiteľ využíva rozličné vyučovacie metódy (napr. heuristickú, analyticko-syntetickú atď.) a rozmanité formy práce. Ich výber a použitie závisí od konkrétnych podmienok pri rešpektovaní zásady primeranosti veku.

Významné miesto má samostatná práca žiakov s dôrazom na diferencovanosť úloh a individuálny prístup učiteľa k žiakom. Ďalej je to práca v dvojiciach či skupinách, ktorá má byť účelná a má sa využívať funkčne. Je potrebné rozvíjať invenciu žiakov a využívať ich hravosť prostredníctvom didaktických hier.

Dôsledne sa uplatňuje zásada názornosti, pričom sa okrem textu v učebnici či v pracovnom zošite, živého príkladu učiteľa, názorných pomôcok a jazykových príručiek využívajú akusticko-auditívne pomôcky a opticko-akustický kanál (televízia, video). Učiteľ využíva rozličné typy úloh a cvičení, motivuje

žiakov v práci.

Rozsah a obsah domácich úloh má byť účelný pri rešpektovaní zásady primeranosti veku, aby žiak nepísal domácu úlohu dlhšie ako 20 minút. Obsahovo by mali byť zamerané:

- v jazykovej zložke na tie javy, ktoré sú náročné na vnímanie a je potrebné domáce precvičenie,
- v slohu buď na prípravu jazykového materiálu a nečistopisu (konceptu), alebo na upravenie konceptu na čistopis.

Pri písaní diktátov sa dodržiavajú didaktické zásady diktovania. Dôležitá je ústna analýza nedostatkov v diktáte. Je v právomoci učiteľa rozhodnúť, koľko nácvichných diktátov bude predchádzať kontrolnému diktátu (aj aký typ nácvichného diktátu to bude a akou formou sa bude realizovať).

Javy v slohovej výchove sa preberajú v súlade s jazykovými javmi a s využitím žánrovo-tematického osnovania v literatúre s dôrazom na rozvoj komunikačných zručností žiakov. Výber tém sa ponecháva na učiteľa, ktorý má možnosť učivo aktualizovať a prispôbovať podľa vlastného uváženia.

Klasifikované slohové písomné práce sa píše v škole a predchádza im písomná príprava a práca s konceptom (odporúča sa používanie korektorských značiek, ktoré umožňujú efektívne využívať pracovný čas). Rovnako dôležitá je analýza nedostatkov v písomnej práci, ktorá sa spravidla robí aj pri neklasifikovaných písomných prácach. Pri ústnych jazykových prejavoch učiteľ upozorňuje na správnu výslovnosť, na správne slová/tvary slov, slovesné väzby, na štylistickú primeranosť výberu jazykových, parajazykových a extrajazykových prostriedkov.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu je hodnotenie a klasifikácia vedomostí a zručností žiakov. Klasifikácia má

byť objektívna podľa platných pokynov a zásad.

Na 2. stupni základnej školy sa hodnotí ovládanie ortoepickej, ortografickej, pravopisnej, lexikálnej, morfolologickej a čiastočne aj syntaktickej normy, ďalej úroveň

poznatkov z jednotlivých jazykových rovín a pohotovosť pri práci

s jazykovými príručkami, praktické využívanie získaných poznatkov

o jazyku pri tvorbe vlastných textov a celková jazyková úroveň

a kultivovanosť jazykového prejavu žiaka v jeho písomnej i

ústnej podobe.

Pri žiakoch s poruchami písania (dysgrafia), čítania (dyslexia), výslovnosti (dyslália) a s telesným postihnutím sa dodržiava špecifický prístup pri zadávaní domácich úloh, pri písaní diktátov a slohových prác, pri hodnotení a klasifikácii. Slovenský jazyk je úzko spätý s literatúrou, pretože využíva aj texty používané ako ukážky na hodinách literatúry, kde je

vyjadrený vzťah autora k jazyku. A naopak, pri vyučovaní literatúry sa pri analýze literárneho diela môžu aplikovať poznatky z náuky o jazyku a štylistiky. Vyučovanie slovenského jazyka je úzko späté s ostatnými

vyučovacími predmetmi, ktoré spolupôsobia pri vytváraní správnych jazykových návykov, napr. hudobná výchova, výtvarná výchova, etická výchova, občianska výchova, ako aj ostatné spoločenskovedné predmety.

Vyučovanie slovenského jazyka najmä z hľadiska výberu textov

je potrebné koordinovať s dejepisom, zemepisom a prírodopisom, či matematikou, fyzikou a chémiou.

Správne jazykové návyky zasa uľahčujú prácu na iných vyučovacích predmetoch, skvalitňujú výchovno-vzdelávací proces ako celok.

Celkovo vyučovanie slovenského jazyka vedie k odhaľovaniu základných funkcií jazyka - **funkcie komunikatívnej, kognitívnej, reprezentatívnej a estetickej.**

Prehľad o počte kontrolných písomných prác

Písomné práce	Ročník				
	5.	6.	7.	8.	9.
Diktáty	6	5	5	5	4
Slohové práce	1	2	2	3	3

Poznámka:

Nácvičné diktáty (neklasifikované) sa píše podľa potreby. Nemusia ísť o súvislé texty. Môžu to byť slová, slovné spojenia, samostatné vety. Kontrolné diktáty (klasifikované) sa píše po prebratí daného učiva, na ktoré je diktát zameraný. Môže ísť o súvislý text alebo o samostatné vety. Na napísanie a analýzu kontrolného diktátu sa odporúčajú 2 vyučovacie hodiny.

Nácvičné slohové práce (neklasifikované) sa píše podľa potreby. Kontrolné slohové práce (klasifikované) sa píše v škole, a to po prebratí daného učiva, na ktoré je slohová práca

zameraná. Neurčuje sa, v ktorom polroku má byť napísaná, lebo je to v kompetencii vyučujúceho. V jednom mesiaci sa však nepripúšťa písanie viac ako jednej kontrolnej slohovej práce. Na prípravu, napísanie a analýzu kontrolnej slohovej práce sa odporúčajú 3 vyučovacie hodiny.

